

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 207/21
Luxemburgissa 23.11.2021

Tuomio asiassa C-564/19
IS (Välipäätöksen lainvastaisuus)

Unionin oikeus on esteenä sille, että jäsenvaltion ylin tuomioistuin toteaa yleisen syyttäjän lain intressissä tekemän valituksen johdosta, että ennakkoratkaisupyynnön, jonka alemmanasteinen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle, on lainvastainen, koska esitetyt kysymykset eivät ole merkityksellisiä tai tarpeellisia pääasian ratkaisun kannalta

Kansallisen tuomioistuimen on unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen nojalla jätettävä soveltamatta kansallista oikeuskäytäntöä, jolla loukataan sen oikeutta esittää ennakkoratkaisukysymyksiä unionin tuomioistuimelle

Pesti Központi Kerületi Bíróság (Pestin kaupunginosan alioikeus, Unkari) tuomarin käsiteltäväksi on saatettu Ruotsin kansalaista vastaan nostettuja rikossyyteitä. Syytetylle, joka ei osaa unkaria ja jota on avustanut ruotsin kielen tulkki, ilmoitettiin ensimmäisessä tutkintaviranomaisen järjestämässä kuulemistilaisuudessa häntä koskevista epäilyistä. Käytettävissä ei kuitenkaan ole mitään tietoja siitä, miten tulkki oli valittu, miten hänen pätevyytensä oli tarkistettu tai siitä, ymmärsivätkö tulkki ja syytetty toisiaan. Unkarissa ei näet ole virallista kääntäjien ja tulkkien rekisteriä, eikä Unkarin lainsäädännössä täsmennetä, kuka voidaan rikosprosessissa nimetä kääntäjäksi tai tulkiksi, eikä myöskään sitä, millä perusteilla. Asiaa käsittelevän tuomarin mukaan asianajaja tai tuomioistuin eivät kykene tarkistamaan tulkkauksen laatua. Tuomari katsoo, että syytetyn oikeutta saada tietoja oikeuksistaan ja puolustautumisoikeuksistaan voidaan tällaisissa olosuhteissa loukata.

Näin ollen kyseinen tuomari päätti esittää unionin tuomioistuimelle kysymyksen siitä, onko Unkarin lainsäädäntö yhteensopiva oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä annetun direktiivin 2010/64¹ ja tiedonsaantioikeudesta tällaisissa menettelyissä annetun direktiivin 2012/13² kanssa. Jos näin ei ole, tuomari tiedustelee lisäksi, voidaanko rikosoikeudellista menettelyä jatkaa syytetyn poissa ollessa; Unkarin oikeudessa on säädetty tällaisesta menettelystä tietyissä tapauksissa silloin, kun syytetty ei ole läsnä istunnossa.

Sen jälkeen, kun asia oli alun perin saatettu unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, Kúria (ylin tuomioistuin, Unkari) ratkaisi Unkarin yleisen syyttäjän tästä ennakkoratkaisupyynnöstä lain intressissä tekemän valituksen ja katsoi ennakkoratkaisupyynnön olevan lainvastainen pääasiallisesti, koska esitetyt kysymykset eivät olleet merkityksellisiä ja tarpeellisia pääasian ratkaisemisen kannalta, vaikka toteamuksella ei vaikutetakaan ennakkoratkaisupyynnön sisältävän päätöksen oikeusvaikutuksiin. Ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomaria vastaan aloitettiin tällä välin kurinpitomenettely, joka perustui samoihin perusteisiin kuin Kúrian ratkaisu ja joka on sittemmin peruutettu. Koska kyseinen tuomari oli epävarma siitä, ovatko tällainen menettely ja Kúrian ratkaisu unionin oikeuden mukaisia, ja siitä, mikä vaikutus ratkaisulla on pääasian rikosoikeudellisen menettelyn jatkamisen kannalta, se esitti tältä osin täydentävän ennakkoratkaisupyynnön.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

¹ Oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä 20.10.2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU (EUVL 2010, L 280, s. 1).

² Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU (EUVL 2012, L 142, s. 1).

Unionin tuomioistuin katsoo suuren jaoston kokoonpanossa ensinnäkin, että SEUT 267 artiklalla käyttöön otettu **kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välinen yhteistyömekanismi, on esteenä sille, että jäsenvaltion ylin tuomioistuin toteaa lain intressissä tehdyn valituksen johdosta, että ennakkoratkaisupyyntö, jonka alemmanasteinen tuomioistuin on esittänyt, on lainvastainen, koska esitetyt kysymykset eivät ole merkityksellisiä tai tarpeellisia pääasian ratkaisun kannalta**, vaikka toteamuksella ei vaikutetakaan ennakkoratkaisupyynnön sisältävän päätöksen oikeusvaikutuksiin. **Tällainen laillisuusvalvonta näet muistuttaa ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamista koskevaa valvontaa, johon unionin tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta.** Lisäksi tällainen lainvastaisuutta koskeva toteamus on omiaan yhtäältä heikentämään niiden vastausten auktoriteettia, jotka unionin tuomioistuin antaa, ja toisaalta rajoittamaan sitä, miten kansalliset tuomioistuimet käyttävät toimivaltaa esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä, ja se on siten omiaan rajoittamaan niiden oikeuksien tehokasta oikeussuojaa, joita yksityisillä on unionin oikeuden nojalla.

Tällaisessa tilanteessa **alemmanasteisen tuomioistuimen on unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen nojalla jätettävä soveltamatta asianomaisen jäsenvaltion ylimmän tuomioistuimen ratkaisua.** Tähän päätelmään ei vaikuta se, että unionin tuomioistuin voi myöhemmin jättää kyseisen alemmanasteisen tuomioistuimen esittämät ennakkoratkaisukysymykset tutkimatta.

Toiseksi unionin tuomioistuin toteaa, että **unionin oikeus on esteenä kurinpitomenettelylle, joka aloitetaan kansallista tuomaria vastaan sillä perusteella, että tämä on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön**, koska pelkkä kurinpitomenettelyn kohteeksi joutumisen mahdollisuus voi heikentää SEUT 267 artiklassa määrättyä mekanismia ja tuomioistuimen riippumattomuutta, joka on tämän mekanismin moitteettoman toiminnan kannalta olennainen. Tällainen menettely on lisäksi omiaan johtamaan siihen, että kaikki kansalliset tuomarit luopuvat ennakkoratkaisupyynnöiden esittämisestä, mikä voisi vaarantaa unionin oikeuden yhdenmukaisen soveltamisen.

Kolmanneksi unionin tuomioistuin tarkastelee jäsenvaltioille direktiivin 2010/64 nojalla kuuluvia veloituksia, jotka koskevat tulkkausta ja käännöksiä rikosoikeudellisissa menettelyissä. Jäsenvaltioiden on tässä yhteydessä toteutettava konkreettisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan yhtäältä, että tarjottu tulkkaus ja toimitetut käännökset ovat riittävän laadukkaita, jotta epäilty tai syytetty voi ymmärtää häntä koskevan syytteen. Itsenäisten kääntäjien tai tulkkien rekisterin perustaminen on tässä yhteydessä yksi tämän tavoitteen saavuttamiseksi käytettävissä olevista keinoista. Toisaalta kansallisten tuomioistuinten on voitava jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden avulla tarkistaa, onko tulkkaus riittävän laadukasta, jotta menettelyn oikeudenmukaisuus ja puolustautumisoikeuksien käyttö voidaan taata.

Kansallinen tuomioistuin voi tämän tarkistuksen päätteeksi todeta, että tarjotun tulkkauksen epäasianmukaisuuden vuoksi tai siksi, että tarjotun tulkkauksen laatua on mahdotonta määrittää, henkilölle ei ole ilmoitettu häntä koskevasta syytteestä kielellä, jota hän ymmärtää. Tässä tilanteessa direktiivi 2010/64 ja direktiivi 2012/13, kun niitä luetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen puolustautumisoikeuksien valossa, ovat esteenä sille, että rikosoikeudellista menettelyä jatketaan vastaajan poissa ollessa.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127.

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ +32 2 2964106.